# Epistola lui Manton către Cititor

**Epistola către cititor, de Thomas Manton (note)**

"Diavolul are o mare ură împotriva împărăției lui Hristos și nu cunoaște o cale mai rapidă de a o zdrobi decât pervertirea tineretului și suprimarea datoriilor familiale. El atacă toate datoriile care sunt publice în adunările sfinților; dar acestea sunt prea bine ocrotite de poruncile solemne și de încredințarea muribundă a lui Isus Hristos, pentru ca el să poată spera să le subvertească și să le submineze total; dar atacă datoriile familiale cu mai mult succes, pentru că instituția nu este atât de solemnă, și practica nu este atât de serios și cu conștiință considerată cum ar trebui să fie, și omiterea nu este atât de susceptibilă de a fi observată și mustrată public."

"Religia s-a născut mai întâi în familii, și acolo este locul unde diavolul încearcă să o zdrobească; familiile patriarhilor erau toate bisericile pe care Dumnezeu le avea în lume în acel moment; și, prin urmare, (presupun) când Cain a ieșit din familia lui Adam, se spune că a ieșit de la fața Domnului, *Geneza 4:16*."

"Pentru moment: Familia este seminarul Bisericii și al Statului; și dacă copiii nu au principii bune acolo, totul eșuează: o greșeală în prima amestecătură nu se îndreaptă în a doua; dacă tinerii sunt educați prost în familie, ies prost în Biserică și în Stat; acolo este prima fabricare sau căsătorie, și prevestirea că viețile lor viitoare vor fi luate de acolo, *Proverbe 20:11*. Prin disciplina familială, se formează ofițeri pentru Biserică, *1 Timotei 3:4*, *Cel care își cârmuiește bine propria casă*, etc.; și acolo se cresc oameni în supunere și ascultare. Se observă, *Fapte 21:5*, că ucenicii l-au însoțit pe Pavel la drum cu soțiile și copiii lor; copiii lor probabil

sunt menționați, pentru a da de înțeles că părinții lor, prin propriul lor exemplu și prin despărțirea afectuoasă de Pavel, îi vor crește într-o formă de reverență și respect față de păstorii Bisericii."

"Acum, diavolul știe că aceasta este o lovitură la rădăcină și un mod ușor de a împiedica succesiunea Bisericilor: dacă poate subverti familiile, alte societăți și comunități nu vor înflori nici nu vor subzista multă vreme cu vreo putere și vigoare; pentru că acolo este trunchiul de unde se aprovizionează atât pentru prezent, cât și pentru viitor."

"Dar în timp ce pastorii neglijenți sunt (pe drept) dați afară din posturile lor, stăpânii neglijenți ai familiilor sunt considerați aproape de nereproșat. Își oferă copiii lui Dumnezeu la botez și acolo promit să îi învețe doctrina evangheliei și să îi educe în disciplina Domnului; dar ușor promit și ușor calcă promisiunea; și își educă copiii pentru lume și pentru carne, deși au renunțat la acestea și i-au dedicat lui Dumnezeu."

"Această rupere a legământului cu Dumnezeu și trădarea sufletelor copiilor lor în mâinile diavolului trebuie să apese asupra lor aici sau în viitor. Zămislesc copii și întrețin familii numai pentru lume și pentru carne; dar puțin consideră sarcina care le-a fost încredințată și ce înseamnă să educi un copil pentru Dumnezeu și să guvernezi o familie ca o societate sfințită."

Cititorule creștine, nu pot să presupun că ești atât de străin în Anglia încât să ignori plângerea generală cu privire la decăderea puterii evlaviei și, mai ales, cu privire la marea corupție a tineretului. Oriunde vei merge, vei auzi pe oameni plângându-se de copiii răi și de servitorii răi; în timp ce, în realitate, izvorul răului trebuie căutat puțin mai sus: sunt părinții răi și stăpânii răi care fac copii răi și servitori răi; și nu putem învinovăți atât de mult nepriceperea lor, cât propria noastră neglijență în educația lor.

Diavolul are o mare ură împotriva împărăției lui Hristos și nu cunoaște o cale mai rapidă de a o zdrobi decât pervertirea tineretului și suprimarea datoriilor familiale. El atacă toate datoriile care sunt publice în adunările sfinților; dar acestea sunt prea bine ocrotite de poruncile solemne și de încredințarea muribundă a lui Isus Hristos, pentru ca el să poată spera să le subvertească și să le submineze total; dar atacă datoriile familiale cu mai mult succes, pentru că instituția nu este atât de solemnă, și practica nu este atât de serios și cu conștiință considerată cum ar trebui să fie, și omiterea nu este atât de susceptibilă de a fi observată și mustrată public.

Religia s-a născut mai întâi în familii, și acolo este locul unde diavolul încearcă să o zdrobească; familiile patriarhilor erau toate bisericile pe care Dumnezeu le avea în lume în acel moment; și, prin urmare, (presupun) când Cain a ieșit din familia lui Adam, se spune că a ieșit de la fața Domnului, *Geneza 4:16*.

Pentru moment: Familia este seminarul Bisericii și al Statului; și dacă copiii nu au principii bune acolo, totul eșuează: o greșeală în prima amestecătură nu se îndreaptă în a doua; dacă tinerii sunt educați prost în familie, ies prost în Biserică și în Stat; acolo este prima fabricare sau căsătorie, și prevestirea că viețile lor viitoare vor fi luate de acolo, *Proverbe 20:11*. Prin disciplina familială, se formează ofițeri pentru Biserică, *1 Timotei 3:4*, *Cel care își cârmuiește bine propria casă*, etc.; și acolo se cresc oameni în supunere și ascultare. Se observă, *Fapte 21:5*, că ucenicii l-au însoțit pe Pavel la drum cu soțiile și copiii lor; copiii lor probabil sunt menționați, pentru a da de înțeles că părinții lor, prin propriul lor exemplu și prin despărțirea afectuoasă de Pavel, îi vor crește într-o formă de reverență și respect față de păstorii Bisericii.

Pentru viitor: Este mângâietor, cu siguranță, să vezi un pepinier înfloritor de plante tinere și să ai speranța că Dumnezeu va avea un popor care să I se închine când noi vom fi murit și dispărut: poporul lui Dumnezeu s-a mângâiat cu aceasta, *Psalmii 102:28*, *Copiii robilor Tăi vor continua*, etc.

Pe baza tuturor acestor considerații, cât de grijulii ar trebui să fie pastorii și părinții de familie să educe tinerii, cât timp sunt încă flexibili și, ca ceara, capabili de orice formă și impresie, în cunoașterea și teama de Dumnezeu; și, în același timp, să inculce principiile sfintei noastre credințe, așa cum sunt rezumate în catehisme și astfel puse în fața conștiinței! Cu siguranță aceste semințe ale adevărului plantate în câmpul memoriei, dacă nu fac altceva, vor fi cel puțin o mare frână și un căpăstru pentru ele și, ca turnarea apei reci care oprește fierberea oalei, vor potoli puțin ardoarea poftelor și pasiunilor tinerești.

După rugăminte, hotărâsem să vă recomand cu cea mai mare seriozitate lucrarea de catehizare și, ca un ajutor potrivit, utilitatea acestei cărți, astfel tipărită cu Scripturile complete; dar dând peste o scrisoare particulară a unui teolog foarte erudit și evlavios, în care acea lucrare este excelent elaborată și la îndemâna mea, voi îndrăzni să transcriu o parte din ea și să o ofer în fața publicului.

Acum, diavolul știe că aceasta este o lovitură la rădăcină și un mod ușor de a împiedica succesiunea Bisericilor: dacă poate subverti familiile, alte societăți și comunități nu vor înflori nici nu vor subzista multă vreme cu vreo putere și vigoare; pentru că acolo este trunchiul de unde se aprovizionează atât pentru prezent, cât și pentru viitor.

După ce autorul a deplâns marile distrageri, corupții și diviziuni care sunt în Biserică, înfățișează astfel cauza și remediul: Printre altele, o cauză principală a acestor rele este marea și obișnuita neglijență a guvernatorilor familiilor, în împlinirea acelei datorii pe care o au față de Dumnezeu pentru sufletele care sunt în grija lor, în special în învățarea doctrinei creștinismului. Familiile sunt societăți care trebuie să fie sfințite pentru Dumnezeu la fel ca Bisericile; și guvernatorii lor au o însărcinare la fel de reală pentru sufletele care sunt în ele, pe cât au păstorii pentru Biserici. Dar, vai, cât de puțin se consideră sau se ia în seamă aceasta!

Dar în timp ce pastorii neglijenți sunt (pe drept) dați afară din posturile lor, stăpânii neglijenți ai familiilor sunt considerați aproape de nereproșat. Își oferă copiii lui Dumnezeu la botez și acolo promit să îi învețe doctrina evangheliei și să îi educe în disciplina Domnului; dar ușor promit și ușor calcă promisiunea; și își educă copiii pentru lume și pentru carne, deși au renunțat la acestea și i-au dedicat lui Dumnezeu.

Această rupere a legământului cu Dumnezeu și trădarea sufletelor copiilor lor în mâinile diavolului trebuie să apese asupra lor aici sau în viitor. Zămislesc copii și întrețin familii numai pentru lume și pentru carne; dar puțin consideră sarcina care le-a fost încredințată și ce înseamnă să educi un copil pentru Dumnezeu și să guvernezi o familie ca o societate sfințită.

O, cât de dulce și de reușită ar fi lucrarea lui Dumnezeu dacă ne-am uni cu toții în locurile noastre pentru a o promova! Nu ar mai fi nevoie să ne străduim atât de mult să trimitem predicatori; ci ar putea găsi că partea de lucrare care le revine este suficientă pentru ei și că este cea mai bună în care pot fi angajați. În mod special femeile trebuie să fie atente la această datorie; pentru că, după cum sunt mai aproape de copiii lor și au oportunități timpurii și frecvente de a-i instrui, aceasta este principala slujbă pe care o pot face lui Dumnezeu în această lume, fiind restricționate de la mai multă lucrare publică. Și, fără îndoială, mulți magistrați excelenți au fost trimiși Statului, și mulți păstori excelenți Bisericii, și mulți sfinți prețioși la cer, datorită pregătirilor fericite ale unei sfinte educații, poate de către o femeie care se considera inutilă și nefolositoare pentru Biserică.

Dacă părinții ar începe la timp și s-ar strădui să impresioneze inimile copiilor lor cu marile chestiuni ale vieții veșnice și i-ar familiariza cu substanța doctrinei lui Hristos și, când ar găsi în ei cunoașterea și iubirea lui Hristos, i-ar duce apoi la păstorii Bisericii pentru a fi testați, confirmați și admiși la celelalte privilegii ale Bisericii, ce Biserici fericite și bine ordonate am putea avea!

Atunci nu ar fi necesar să punem un singur pastor să facă lucrarea a două sau trei sute sau o mie de guvernatori de familii, nici măcar să îi învețe pe copiii lor principiile pe care ar fi trebuit să le fi învățat cu mult înainte; nici nu ar trebui să predicăm la atâtea suflete mizerabile și ignorante, care nu sunt pregătite prin educație să ne înțeleagă; nici nu ar trebui să avem nevoia să excludem de la sfânta comuniune pe atâția din cauza ignoranței, care încă nu au harul să o simtă și să o deplângă, nici inteligența și răbdarea să aștepte într-o stare de învățare, până când sunt gata să fie concetățeni ai sfinților și ai casei lui Dumnezeu.

Dar acum vin la noi cu o îngâmfare învechită, fiind mai mult decât copii și încă mai răi decât copiii; având ignoranța copiilor, dar având capacitatea de învățătură a copiilor depășită; și se cred înțelepți, da, destul de înțelepți să se certe cu cel mai înțelept dintre învățătorii lor, pentru că au trăit suficient de mult ca să fi fost înțelepți, și dovada cunoașterii lor este ignoranța lor învechită; și sunt mai dispuși să fugă în fața noastră pentru privilegiile Bisericii, decât să învețe de la noi și să asculte de instrucțiunile noastre, până când sunt pregătite pentru ele, ca să le facă bine; ca niște javre morocănoase, care ne mușcă de degete pentru carnea lor și ne-o iau din mâini; și nu ca niște copii, care așteaptă până când le dăm noi. Părinții i-au obișnuit atât de mult să fie răzvrătiți, încât pastorii nu au de-a face decât cu răzvrătiții.

Și este din lipsa acestei temelii bine puse la început, că aceiași profesori sunt atât de ignoranți ca majoritatea și că mulți, în special dintre cei mai tineri, înghit aproape orice eroare care li se oferă și urmează orice sectă de divizori care îi atrage, fie cu seriozitate și plauzibilitate. Căci, vai! deși prin harul lui Dumnezeu inimile lor se pot schimba într-o oră (cu condiția să nu înțeleagă mai mult decât esențialul credinței), totuși, înțelegerile lor trebuie să aibă timp și sârguință pentru a le asigura o cunoaștere care să îi stabilizeze și să îi întărească împotriva înșelăciunilor.

Din aceste și din multe alte considerații asemănătoare, trebuie să rugăm toate familiile creștine să se străduiască mai mult în

această lucrare necesară și să se familiarizeze mai bine cu substanța creștinismului. Și în acest scop (având cu sine unele tratate emoționante pentru a trezi inima) nu știu ce lucrare ar fi mai potrivită pentru uzul lor decât cea compilată de Adunarea de la Westminster; un Sinod de teologi atât de evlavioși și judicioși (în ciuda tuturor cuvintelor amare pe care le-au primit de la oameni nemulțumiți și îngâmfați) încât, într-adevăr, cred că Anglia n-a văzut niciodată unul asemenea. Deși au avut nefericirea de a fi angajați în vremuri calamitoase, când zgomotul războaielor astupa urechile oamenilor, și libertinajul războaielor dădea frâu liber tuturor limbilor și penelor indecente să îi reproșeze, și urmărirea și evenimentele acelor războaie exasperau pe oamenii parțial nemulțumiți să se dezonoare pe ei înșiși căutând să îi dezonoare pe ei; îndrăznesc să spun că dacă în zilele de altădată, când conciliile aveau putere și socoteală, ar fi avut un conciliu de episcopi așa cum a fost acesta de presbiteri, faima acestuia pentru învățătura și sfințenia sa și toate abilitățile ministeriale s-ar fi transmis posterității cu mare onoare.

Prin urmare, doresc ca toate căpeteniile de familie să studieze bine această lucrare mai întâi ei înșiși, și apoi să o învețe pe copiii și servitorii lor, după diversele lor capacități. Și, dacă odată înțeleg aceste temelii ale religiei, vor putea citi alte cărți mai cuprinzător și vor asculta predici mai folositor și vor conferi mai judicios și vor susține doctrina lui Hristos mai ferm decât ar putea vreodată face prin orice alt curs. Mai întâi, să citească și să învețe Catehismul Mic, apoi Cel Mare, și în cele din urmă, să citească Mărturisirea de Credință.

Până aici el, al cărui nume îl voi ascunde (deși excelența subiectului și stilul actual îl vor descoperi ușor), pentru că l-am publicat fără știrea și consimțământul său, deși, sper, nu împotriva plăcerii și aprobării sale.

Nu voi adăuga nimic mai mult, decât că sunt,

Robul tău, în lucrarea Domnului,

# THOMAS MANTON

© 2026 Westminster 1647 :: https://westminster1647.com/ro/correo